

Samen werken aan toekomstbestendige landbouw, het versterken van natuur en een leefbaar platteland

Flinke verandering nodig

Al jaren behoort de Nederlandse landbouw tot de meest innoverende ter wereld. Daarbij lag de focus op kostenverlaging, schaalvergroting en productieverhoging. Dat heeft de natuur en een leefbaar platteland onder druk gezet. Er is daarom een flinke verandering nodig. Die verandering vraagt veel van agrarische ondernemers, maar ook van ketenpartijen, overheid, financiers en consumenten.

Gemeenschappelijk Landbouwbeleid (GLB)

De Europese Unie heeft in 2021 een akkoord bereikt over het nieuwe GLB. Dat akkoord richt zich op een toekomstbestendig landbouw. Elke lidstaat, en dus ook Nederland, heeft dit Europese beleid vertaald in een Nationaal Strategisch Plan (NSP). Dit plan gaat er vanuit dat boeren een hoofdrol spelen bij het ontwikkelen van een toekomstbestendige landbouw, het versterken van de natuur en een leefbaar platteland. Zo'n 70% van ons landschap wordt immers beheerd door boeren. Het nieuwe GLB loopt van 2023 tot en met 2027. Met het beschikbaar stellen van subsidies helpt het GLB 23-27 de boeren met initiatieven die bijdragen aan de GLB-doelen.

Belangrijk zijn de initiatieven van agrarische ondernemers om hun bedrijf te verduurzamen en publieke diensten te leveren op het gebied van milieu, biodiversiteit, klimaat en water. Er zijn ook samenwerkingsverbanden van agrarische ondernemers, overheden en andere partijen in de voedingsketen. Voor hen zijn er subsidies om te innoveren en kennis te delen of om problemen in het landelijk gebied aan te pakken.

Voor welke doelen gaan we in Nederland?

De grootste uitdaging ligt in het versterken van de natuur. Dat blijkt ook uit onderzoek. Het gaat daarbij om het verbeteren van het milieu, de biodiversiteit, de waterkwaliteit en het inspelen op de gevolgen van klimaatverandering. Daarnaast wil het GLB 23-27 de ontwikkeling naar een toekomstbestendige landbouw bevorderen, waarbij de boer een gepast inkomen heeft en voedselzekerheid gegarandeerd is. Tot slot wordt gewerkt aan het versterken van de leefbaarheid van plattelandsgebieden.

Hoe gaan we de doelen bereiken?

Het GLB 23-27 ondersteunt boeren bij de verandering naar een toekomstbestendige bedrijfsvoering. Ook partijen die op een andere manier betrokken zijn bij de landbouw kunnen een bijdrage leveren, zoals voedselproducenten. Agrarische ondernemers kunnen gebruik maken van verschillende financiële regelingen, bijvoorbeeld grondgebonden en gebiedsgerichte regelingen.

Een voorbeeld van een grondgebonden regeling is de eco-regeling. Deze helpt boeren natuurinclusiever te ondernemen en geeft vergoedingen voor extra initiatieven die bijdragen aan biodiversiteit, klimaat en water. Gebiedsgerichte samenwerkingsregelingen helpen boeren, terreinbeheerders en anderen meer en beter samen te werken.

Er is extra steun voor boeren in gebieden waar een grotere inspanning wordt verwacht. Denk daarbij aan veenweide of Natura 2000-gebieden en samenwerkingsverbanden tussen landbouwers, grondeigenaren en natuurorganisaties.

Naast geld is ook kennis en innovatie nodig om de beoogde verandering te behalen. Er zijn daarom ook extra financieringsmogelijkheden voor vernieuwing experimenten, innovatie en kennisdeling.

Wie werken er samen?

Rijksoverheid, provincies, waterschappen werken samen om de beoogde verandering in de landbouw te ondersteunen. Landelijke en gebiedsgerichte samenwerking is daarbij onmisbaar. Brede financiële steun en samenwerking helpt boeren om de grote uitdagingen aan te gaan. De echte veranderingen in de landbouw vinden immers vaak plaats door beslissingen die aan de keukentafel of op het boerenerf met samenwerkingspartners worden genomen.

Door samenwerken en te leren van elkaar realiseren agrarische ondernemers, ketenpartijen, overheid, financiers en consumenten de veranderingen die nodig zijn voor de toekomst van het landelijk gebied in Nederland. Het Agrarisch Kennis- en Innovatie Systeem (AKIS) en het Netwerk Platteland (de Nederlandse equivalent van het Europese CAP Network) bieden daarvoor actieve platforms.

Doel van dit narratief is het aanreiken van een beknopte tekst die gebruikt kan worden door iedereen die een rol heeft of gaat krijgen bij het realiseren van de doelen van het GLB 23-27. Het gaat o.a. om beleids- en communicatiemensen van landelijke, provinciale respectievelijk gebiedsgerichte stakeholders. Het narratief vormt de ruggengraat voor hun elevator pitch over het GLB 23-27 als opmaat voor het duiden van hun eigen rol daarbij. Inzetten hiervan stimuleert ook het consistent eenduidig uitleggen van de essentie van het verhaal door al deze betrokkenen.